

Lidia Kacprzak

Międzynarodowy Kurs Wakacyjny Uniwersytetu Warszawskiego dla Sławistów

---

Biuletyn Polonistyczny 7/21, 111-118

1964

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

IV. RÓŻNE

1. MIĘDZYNARODOWY KURS WAKACYJNY UNIWERSYTETU WARSZAWSKIEGO DLA SŁAWISTÓW

W okresie od 23 sierpnia do 21 września 1964 r. odbył się na Uniwersytecie Warszawskim dziewiąty Międzynarodowy Kurs dla Sławistów zorganizowany przez Studium Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców a przeznaczony dla wykładowców, lektorów języka i literatury polskiej, tłumaczy literatury polskiej oraz studentów slawistyki.

W tegorocznym kursie wzięło udział 76 osób z 15 krajów (Austria, Bułgaria, ČSSR, Francja, Holandia, Jugosławia, NRD, NRF, Norwegia, Rumunia, Szwajcaria, Szwecja, Węgry, Włochy, ZSRR), w tym 8 samodzielnych pracowników naukowych, 32 pomocniczych pracowników naukowych, 4 lektorów, 5 tłumaczy i redaktorów wydawnictw oraz 27 studentów.

Tegoroczny kurs dla sławistów odbył się, zgodnie z ustaloną już kilkuletnią tradycją, w Warszawie, w Krakowie i w Katowicach. Poza wymienionymi miastami uczestnicy kursu mieli możliwość zwiedzenia Wilanowa, Kazimierza, Żelazowej Woli, Wieliczki, Oświęcimia i Zakopanego (Tatry-Morskie Oko).

Uczestników kursu zapoznano również poprzez prelekcje i pokazy ze współczesnym życiem teatralnym i muzycznym, z malarstwem współczesnym i filmem polskim. We wszystkich zwiedzanych miejscowościach uczestnicy kursu mieli okazję zapoznać się z pracownikami naukowymi uniwersytetów i PAN, bibliotekami, muzeami oraz życiem artystycznym.

W czasie trwania kursu zorganizowano cykl zajęć praktycznych z języka polskiego (lektoraty dla początkujących i średniozaawansowanych) oraz konwersatoria językowo-stylistyczne (dla zaawansowanych).

Uczestnicy kursu mieli również możliwość wysłuchania cyklu wykładów na temat wybranych zagadnień gramatyki języka polskiego oraz językoznawstwa słowiańskiego i ogólnego; wybranych zagadnień historii literatury i kultury polskiej; wybranych zagadnień z zakresu porównawczego badania literatur słowiańskich; wybranych zagadnień z zakresu problematyki kulturalnej, gospodarczej, społecznej oraz polityki międzynarodowej PRL.

Zajęcia z zakresu literaturoznawstwa pomyślane zostały w trzech zasadniczych cyklach. Chodziło po pierwsze o ukazanie literatury polskiej w perspektywie światowej, po drugie - o uwzględnienie problematyki komparatystycznej i po trzecie - o ukazanie dorobku kulturalnego Polski Ludowej w dwudziestolecie jej istnienia.

Wszystkie wykłady prowadzone były przez wybitnych specjalistów poszczególnych dziedzin. Dla dokładnej orientacji załączamy poniżej pełny wykaz wykładowców i tematyki wykładów.

dr Zbigniew Sudolski

A. Wykład i konwersatoria z zakresu językoznawstwa

1. Prof. W. Doroszewski	- Językoznawstwo polskie w PRL	1 g.
2. Prof. W. Doroszewski	- Struktura języka polskiego na tle porównawczym	2 g.
3. Prof. P. Zwoliński	- Język polski na tle innych słowiańskich języków	2 g.
4. Prof. St. Skorupka	- Z zagadnień frazeologii współczesnego języka polskiego	2 g.
5. Doc. H. Kurkowska	- Aktualne zagadnienia kultury językowej w Polsce	2 g.
6. Doc. B. Wieczorkiewicz	- Gwara Warszawy	2 g.
7. Doc. Z. Topolińska	- Współczesna akcentuacja polska na tle stosunków prozodycznych we współczesnych dialektach słowiańskich	2 g.
8. Dr M. Szymczak	- Tendencja rozwojowa współczesnych gwar polskich	2 g.

9. Dr J. Puzynina	- O metodach analizy słowotwórczej wyrazów	2 g.
10. Prof. P. Zwoliński	- Przegląd prac językoznawczych ogłoszonych drukiem w latach 1963/64	2 g.
11. Dr. M. Szymczak	- Warsztat naukowy polonisty językoznawcy	2 g.
12. Doc. H. Kurkowska	- Podstawowe wiadomości z fonetyki i morfologii języka polskiego	6 g.
13. Doc. H. Kurkowska Dr D. Buttlerowa Dr M. Szymczak	- Konwersatorium językolistyczne	
14. Dr M. Szymczak	- Interpretacja tekstów staropolskich i gwarowych	3 g.
1. Prof. T. Lehr-Spławiński	- O dialektach prasłowiańskich	1 g.
2. Prof. Z. Klemensiewicz	- Z zagadnień składni współczesnego języka polskiego	2 g.
3. Prof. W. Taszycki	- Pochodzenie polskiego języka literackiego	2 g.
4. Prof. St. Urbańczyk	- Odmiany współczesnej polszczyzny (z uwzględnieniem terminologii językoznawczej w tym zakresie)	2 g.
5. Prof. F. Sławski	- Z prac nad etymologią słownictwa współczesnego języka polskiego	2 g.
6. Doc. M. Karaś	- Wybrane zagadnienia ze słownictwa gwarowego	2 g.
7. Doc. A. Zaręba	- O metodach badań gwarowych (atlasy)	2 g.
8. Dr M. Kucała	- Formy czasowników częstotliwych we współczesnym języku polskim	2 g.

B. Zajęcia z zakresu literaturoznawstwa

I. Cykl wykładów "Literatura polska w perspektywie światowej"

1. Prof. Z. Szmydtowa	- Spadek kulturalny średniowiecza w kulturze polskiej wieku XVI	2 g.
2. Prof. Z. Szmydtowa	- Literatura polskiego renesansu na tle europejskim	2 g.
3. Prof. J. Krzyżanowski	- Literatura polskiego baroku (charakterystyka ogólna)	2 g.

4. Prof. Z. Libera	- Literatura polska okresu Oświecenia	1 g.
5. Doc. M. Straszewska	- Romantyzm polski	2 g.
6. Prof. E. Sawrymowicz	- Tradycje szekspirowskie w dramaturgii Słowackiego	2 g.
7. Prof. J. Kulczycka-Saloni	- Literatura polskiego pozytywizmu w kontekście światowym	2 g.
8. Prof. K. Wyka	- Modernizm polski	2 g.
9. Prof. J.Z. Jakubowski	- Żeromski	2 g.
10. Doc. M. Straszewska	- Główne osiągnięcia prozy XX-lecia międzywojennego	2 g.
11. Dr A. Lam	- Główne osiągnięcia poezji XX-lecia międzywojennego	2 g.
12. Doc. St. Frybes	- Warsztat naukowy historia literatury polskiej	2 g.

II. Dorobek kulturalny dwudziestolecia Polski Ludowej

1. Dr A. Lam	- Poezja polska po drugiej wojnie światowej	3 g.
2. Prof. S. Żółkiewski	- Powojenna proza polska	2 g.
3. Prof. J. Krzyżanowski	- Odbudowa warsztatu polonisty po II wojnie światowej	2 g.
4. Dr J. Wiloch	- Oświata w Polsce Ludowej	2 g.
5. Dyr. S.W. Balicki	- Współczesny teatr polski	2 g.
6. Doc. H. Blumówna	- Współczesna plastyka polska	2 g.
7. Dr M. Bristiger	- Współczesna muzyka polska	2 g.
8. Mgr C. Rowiński	- Współczesny film polski	

III. Z problematyki porównawczych badań literatury polskiej

1. Prof. M. Janion	- Z problemów komparatyki literackiej	1 g.
2. Doc. T. Ulewicz	- Z zagadnień polsko-południowosłowiańskich	1 g.
3. Prof. M. Brahmer	- Dante w Polsce	1 g.
4. Prof. M. Żurowski	- Norwid na tle symbolizmu francuskiego	1 g.
5. Prof. S. Fiszman	- "Jeździec miedziany" Puszkina w krytyce polskiej	1 g.

6. Z. Bieńkowski	- Poezja Lermontowa na tle porównawczym	1 g.
7. Doc. St. Frybes	- Paryż i Wiedeń a tradycje satyry polskiej	1 g.
8. Prof. J. Magnuszewski	- Od alby trubadura do ludowej pieśni słowiańskiej	1 g.

IV. Interpretacja tekstów współczesnej literatury polskiej
- Mgr J. Sławiński

1. J. Andrzejewski	- "Popiół i diament"	
2. St. Dygat	- "Podróż"	
3. K. Brandys	- "Jak byó kochaną (z tomu "Romantyczność")	
4. J. Przyboś	- "Całość słowa" (z tomu "Więcej o manifest")	
5. T. Różewicz	- "Zielona róża" (z tomu "Zielona róża").	
6. S. Grochowiak	- "Kolęda" (z tomu "Agresty")	

V. Wiadomości o Polsce Ludowej

1. Dr A. Werblan	- Geneza Polski Ludowej na tle sytuacji międzynarodowej w końcu drugiej wojny światowej	2 g.
2. Prof. J. Szczepański	- Zmiany struktury społeczeństwa w Polsce powojennej	1 g.
3. Doc. J. Pajestka	- Z problemów ekonomicznych PRL	2 g.
4. Prof. J. Kulczycka-Saloni	- Uniwersytet Warszawski w Polsce Ludowej	1 g.
5. Prof. K. Estreicher	- Tradycje i współczesność Uniwersytetu Jagiellońskiego	2 g.

Księgozbiór Studium Języka i Kultury Polskiej
dla Cudzoziemców U.W.

W roku 1956, w czasie organizowania przez Uniwersytet Warszawski pierwszego Międzynarodowego Kursu dla Sławistów, wyłoniła się konieczność zgromadzenia, niewielkiego choćby, podręcznego księgozbioru. Zakupiono wówczas kilkaset tomów, które mogły okazać się niezbędne w planowanych zajęciach,

jak: słowniki, najważniejsze prace z zakresu językoznawstwa, historii, historii literatury, sztuki, przewodniki i albumy krajoznawcze, wreszcie teksty literackie zarówno klasyczne, jak i współczesne. Przez siedem lat księgozbiór ten służył kolejnym kursom dla slawistów.

Obecnie liczy on około 2.500 tomów. Od roku 1961, już jako biblioteka Studium Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców, wykorzystywany jest nie tylko w czasie zajęć wakacyjnych. Służy również studentom i stażystom zagranicznym studiującym na Uniwersytecie Warszawskim oraz Polakom interesującym się ruchem polonistycznym poza granicami kraju lub przygotowującym się do pracy lektora języka polskiego.

Profil księgozbioru wyznaczony zatem został przez potrzeby praktyczne. Z biegiem czasu wzbogacano wszystkie wymienione wyżej działy. Ponadto stworzono nowy, w tej chwili najbogatszy dział - polonica zagraniczne. Wiele nabytków z tego zakresu zaopatrzonych jest w dedykacje, bowiem naukowcy i tłumacze, którzy nawiązali ze Studium przyjazne kontakty, przysyłają swe prace na temat literatury czy języka polskiego lub dokonane przez nich przekłady utworów pisarzy polskich. Zdarza się także, iż prace takie ofiarowują uczestnicy prowadzonych przez Studium lektoratów. Aby jednak dział ten dawał jak najpełniejszy obraz rozwoju zainteresowań polonistycznych za granicą, Studium zabiega o ciągłe uzupełnianie go poprzez wymianę książek z obcymi ośrodkami slawistycznymi.

Obecnie reprezentowane są wydawnictwa kilkunastu krajów. Najliczniejsze są prace i tłumaczenia w językach: rosyjskim, angielskim (Anglia i USA) oraz niemieckim (NRD, NRF, Austria). Dosyć bogato reprezentowane są też książki wydane we Francji, Belgii, Bułgarii, Rumunii, Czechosłowacji, Holandii, Szwecji, Danii, Jugosławii i na Węgrzech. Oto kilka z ciekawszych pozycji:

J. Zabielska, - Bibliography of Books in Polish, t.I-II,
London

A.S. Wolamin, - Polonica in English. Annotated Catalogue of
the Archives and Muzeum of the Roman
Catholic Union. Chicago

- A.S. Wolamin, - Polonica americana. Chicago, 1950
- M. Bersano Begey, - La Polonia in Italia. Saggio Bibliografico 1799-1948. Rosenberg e Seiler, Torino, 1949
- Teka Bejrucka. Materiały bibliograficzne. Inst. Polski, Bejrut 1949
- Polen. Böhlau-Verlag, - Köln-Graz, 1959
- Pologne 1919-1959, t. I-II, Ed. de la Baconnière-Neuchâtel.
- W.B. Obolewicz, - Istorija polskoj literatury. Izd. Leningr. Uniw. 1960
- I.K. Gorskiy, - Polskij istoričeskij roman. Izd. AN ZSRR, Moskwa 1963
- W. Lednicki, - Russia, Poland and the west. Roy Publishers, New York
- Adam Mickiewicz in World Literature. A Symposium Edited by W. Lednicki, 1956, Univ. of California Press, Berkeley and Los Angeles
- The Fall of Poland in Contemporary American Opinion, by Mieczysław Haiman, Chicago, 1935
- Merrily we sing, 105 Polish Folksonges, Detroit, Wayne State Univ. Press, 1961
- J. Fabre, - Stanislas-Auguste Poniatowski et l'Europe des lumières, Strasbourg 1952

Antologie:

- Polskaja poezija, t. I-II, Moskwa, 1963, Goslitzdat I
- Lengyel Költök antológiája, 1951
- Poljska lirika dvajsetega stoletja. Antologija. Državna Založba Slovenije. Ljubljana, 1963
- The Broken Mirror. A Collection of Writings from Contemporary Poland. Ed. by Paweł Mayewski. Rondon House, New York, 1958
- 10 Contemporary Polish Stories, transl. by E. Ordon, Detroit, Wayne State Univ. Press, 1958
- Cinq Poètes Polonais, 1956, Paris.

Zbiór obejmuje również wydawnictwa (przede wszystkim przekłady) greckie, meksykańskie, libańskie i argentyńskie.

Dział ten służy przede wszystkim naszym naukowcom interesującym się badaniami polonistycznymi za granicą oraz tłumaczeniami z literatury polskiej. Służy także tym, którzy zamierzają pracować jako lektorzy języka polskiego w różnych ośrodkach zagranicznych, umożliwia im bowiem zdobycie orientacji, jakie polonica będą mogli w danym kraju wykorzystać jako materiały pomocnicze.

mgr Lidia Kacprzak